

1 Samuël 2:18-36

Ps. 36: 3,4,6

Ps. 119: 1

Ps. 53: 3,4,5 NB

Ps. 34: 5,6 NB

Ps. 50: 7,11 NB

Daar gaat geen jaar voorbij of daar gebeuren verschrikkelijke dingen in onze Nederlandse samenleving, evenals in het buitenland. Wij zien dan voor onze ogen de verloedering van het volksleven en wij worden op hardhandige wijze geconfronteerd met wat wij wel noemen “ de crisis van het gezag”. En dan zien wij, dat zij die leiding moeten geven zelf door ongodelijke beginselen geleid worden.

In zulke tijden is het goed om naar de Schriften te luisteren.

In onze tekst worden wij geplaatst voor zo’n omgekeerde wereld in de dagen van de hogepriester Eli. Vele Israëlieten probeerden nog volgens de wetten te leven. Zij wisten nog wat de HEERE van hun offers vroeg en wat de priesters daarvan mochten hebben voor hun levensonderhoud. Maar de priesters hadden zo hun eigen opvattingen over hun rechten. Zij hadden de wet verzet. En daarmee leidden zij het volk van God naar de ondergang.

Nu lezen wij ook hier, dat het wel lang kan schijnen, dat Jahweh het niet hoort en ziet, maar dat Hij in werkelijkheid alles heel goed weet en hoe Hij daartegenover staat.

Als wij een samenvatting zoeken van deze gehele perikoop, dan vinden wij die in vs 30b: ”Wie Mij eren, zal Ik eren, maar wie Mij versmaden, zullen gering geacht worden”.

Daar zijn mensen, die menen, dat iedere preek zo samengevat kan worden. Maar dat zijn dan mensen, met een heel klein beetje onderscheidingsvermogen, met weinig kennis van de Heilige Schrift, mensen, die heel oppervlakkig luisteren en daardoor de werkelijke boodschap in predekking gemakkelijk langs zich heen laten glijden. Maar in dit deel van de Schriften gaat het daar heel indringend over.

“Wie mij eren, zal ik eren”.

In het eerste deel van onze perikoop zien we dat geïllustreerd. 18-21 en 26.

Samuël diende voor het aangezicht des HEEREN een jongen (...weggevalle regel tekst) deed hij niet het grote werk bij de priesters, maar wat hij mocht doen was er wel mee verbonden en door zijn kleding werd aangegeven, dat hij een “gewijde” was, voor zijn hele leven aan de HEERE en aan Zijn huis verbonden. In vs 11 stond, dat dit geschiedde onder de supervisie van Eli, de hogepriester.

De kinderjaren van Samuël kennen wij niet. Maar één ding is ons wel bekend: hij had een bijzondere band met zijn ouders, want ieder jaar bracht zijn moeder hem een kleine mantel. Ieder jaar beleefde Samuël, met zijn vader en moeder verenigd een bijzondere plechtigheid: dan zegende de hogepriester zijn ouders!

En hij mocht als een kind reeds zien, dat die zegen kracht bezat. Vanzelfsprekend wist Samuël, dat hijzelf van de HEERE was afgebeden. Dat zijn moeder eerst geen kinderen kreeg. En nu mag hij zien, dat zijn moeder nog meer kinderen krijgt. Terwijl de heilige schrijver met geen woord meer over Peninna spreekt, deelt hij ons wel mee dat Elkana en Hanna de HEERE eren met hun jaarlijks offer en met hun jaarlijkse bevestiging van het afstaan van hun afgebeden kind.

En dan lezen wij, dat Samuël opgroeide bij de HEERE.

Dat zal wel iets meer betekenen dan een plaatsaanduiding, want in vs 26 staat, “dat hij toenam in aanzien en gunst, zowel bij de HEERE als bij de mensen”.

Staat dat er ook niet van onze Heer Jezus Christus in Lucas 2:52, als een bewijs van verbondszegen?

“Wie mij eren, zal ik eren”.

Dat laat de HEERE niet alleen maar zeggen, tot Eli, maar dat laat de HEERE ook zien aan Eli en zijn zonen en aan alle mensen die naar Silo kwamen, bijzonder die in Rama de vader en moeder van dit jongetje kenden.

Let u op het wonder daarin!

Uitgerekend daar, waar tussen die afvallige priesters en levieten dag in dag uit het heilige van de bediening der verzoening door de modder werd gehaald – dáár groeide een eenzaam kind op, dat geleerd had de HEERE te eren.

“Wat zal dat kind het moeilijk gehad hebben” denken wij onwillekeurig. En dan gaan wij in onze gedachten er een dramatisch verhaal van maken. Maar het woord van God vertelt ons de heilige geschiedenis en legt alleen maar de vinger bij dat geweldige: de jonge Samuël nam toe in aanzien en gunst, zowel bij de HEERE als bij de mensen.

Hoort u dat, vaders en moeders? Jongens en meisjes? Wat wordt er niet gedaan om met onze kinderen, in aanzien te komen bij de mensen?!

Jawel – het geloof en het godsdienstige leven heten wel belangrijk; maar dat is toch wel een hoofdstuk apart, nietwaar?!

Maar dat is niet zo voor degenen, die de HEERE vrezen en naar Zijn Woord willen leven!. Die weten: ”zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid en al deze dingen zullen u bovendien geschonken worden”. Hier staat het voluit: Wie mij eren, zal Ik eren!!

Zie Hanna en Samuël.

En wij weten, dat de God van Samuël Zich aan ons heeft geopenbaard in Jezus Christus. In Hem is ook deze belofte “ja”. Dat betekent, dat Hij ook in onze tijd dit wonder van genade zal laten zien (en dat wonder is zeker zo groot als genezing op het gebed), dat voor Hem een geslacht mag opgroeien, dat bij de HEERE en bij de mensen toeneemt in aanzien en gunst. Ja, ook in de wereld van studenten en militairen. Dat zullen wij zien, als wij maar ernst gaan maken met de vreze des HEEREN. En dat is toch wat anders dan in alles net doen als de wereld om ons heen – in levensstijl, in gedrag, in kleding, in denken en spreken – en daarnaast dan wat godsdienstige tradities erop na houden.

Wij eren de HEERE pas echt, als wij in alle opzichten ernst maken met Zijn Woord. Als wij Hém ten volle laten uitspreken over zonde en genade. Als wij Hem de eerste laten zijn in ons denken en doen. Kortom – als wij Zijn Geest laten werken in ons hart en leven. Dan doet Hij dat wonder van Genade, dat Hij ook hier weer belooft: wie mij eren, zal Ik eren!

Maar – Ja, daar is een “maar”aan verbonden.

En dan ook niet zo’n ‘ja maar’ van ons, dat hier natuurlijk ook wel uitgesproken zal worden, doch van de heilig – ernstige Verbondsgod Zelf.

MAAR WIE MIJ VERSMADEN ZULLEN GERING GEACHT WORDEN!

Dit dreigende verbondswoord wordt uitgesproken door een ons onbekende man Gods. Volgens 3:1 was het Woord van Jahweh schaars in die dagen. Maar hier zien wij weer, dat de HEERE ook toen een overblijfsel naar de verkiezing had . Niet alleen de biddende Hanna en de godvrezende Samuël, maar ook deze onbekende man Gods. Zijn naam, zijn afkomst, zijn positie deden er niets toe, alleen zijn boodschap is belangrijk voor ons. Gòds boodschap!

Die boodschap kwam daarop neer, dat de HEERE het geslacht van Aäron voor altijd had verkoren tot de heilige priesterdienst, maar dat in eerste instantie Eli’s geslacht opzij gezet zal

worden en dat dit eens zijn voltooiing zal vinden in de komst van de grote Priester over het huis Gods.

Nu gaat het nog over het oordeel over Eli's huis, waar zijn zonen de lakens uitdelen; zij versmaden de HEERE. Ontucht en ontheiliging van de offers der Israëlieten is aan de orde van de dag bij het heiligdom. Zo wordt Gods huis verontreinigd en de Heilige Geest smart aangedaan.

Eli's zonen zijn wettige priesters, maar zij hebben geen priesterhart.

Wij kunnen zeggen, dat Eli gunstig bij hen afsteekt. Hij vermaant ze nog. Hij weet nog van de dreiging voor een mens zonder verzoenende borg!

Maar wij kunnen ons niet onttrekken aan de indruk, dat Eli's vermaan maar slap is geweest. Daar gloeide niet in de heilige toorn van de bewaker van Gods heiligdom. Hij durfde en kon de vloek niet meer aan! Dan is het slecht gesteld met de kerk, als men daar wel de zegen, doch niet de vloek des HEEREN kan en durft uitspreken.

Zo kan dat onder ons merkbaar worden, als vaders en moeders niet verder kunnen komen dan wat slappe waarschuwingen; als het kind daar niet meer in hoort de dreiging van de God van het Verbond.

En let op! Daar was een oordeel in. Er staat: "Zij luisterden niet naar hun vader, want de HEERE wilde hen doden".

Daar schrikken wij van. Is de HEERE zo? Heeft onze God toch lust in de dood van de zondaar?

Neen, - de HEERE heeft geen lust in de dood van de zondaar, maar daarin heeft Hij lust, dat de goddeloze zich bekeert en leeft.

Maar daar kan een tijd komen, dat de HEERE zegt: het is genoeg geweest; de tijd der genade is voorbij. Zóver kan het komen met een uitverkoren geslacht. Met verbondskinderen. Met gedoopten. Met mensen, die avondmaal gevierd hebben. Maar toch de vreze des HEEREN hebben veracht. Zover – dat de HEERE hen overgeeft aan de verharding, zodat ze spotlachen om de waarschuwing van de HEERE door een oude vader, die ook knecht van God is.

"Wie Mij versmaden, zullen gering geacht worden"

Die onbekende godsmann moet zeggen, waarom de HEERE zover gaat. En dan is zijn wijsvinger gericht op de vader en niet alleen op de zonen.

Allereerst wordt Gods verbondsgenade t.o.v. het huis van Aäron gememoreerd, dan daartegenover: "waarom veracht gij Mijn slachtoffer en Mijn spijsoffer, die Ik in Mijn woning heb voorgeschreven, eert gij uw zonen boven Mij en doet u tegoed aan het beste deel van elk spijsoffer van Mijn volk Israël?".

Daar hebt u het. Eli vermaande wel, als de klachten van de Israëlieten tot hem doordrongen, maar hij at wel mee! Hij zat mee aan tafel met het gestolen vlees en vet en met die levenshouding heeft Eli zelf zijn vermaningen krachteloos gemaakt. Zoals zoveel ouders doen, die wel eens een waarschuwing laten horen, maar verder rustig met hun kinderen meedoen.

Ouders, zeg ik.

Maar gaat het hier niet juist over ambtsdragers?

Inderdaad. Het gaat hier primair over Eli en zijn huis. Dat zal opzij gezet worden.

Maar ziet vers 35 over de betrouwbare priester, voor wie de HEERE een duurzaam huis zal bouwen – straks vervuld in Zadok, t.t.v. Salomo in de plaats van Abjatar gesteld. En nog verder weg vervuld in de Priester naar de orde van Melchizedek – onze Heer Jezus Christus.

De Heere was toen niet alleen maar bezig met de komst van het huis van David, maar nog veel meer met de komst van die gezalfde, die èn profeet èn priester èn koning zou zijn.

Maar dan krijgt deze profetie temeer klem voor de christelijke gemeente, die door de apostel Petrus genoemd is een uitverkoren geslacht, een koninklijke priesterschap.

Zo komt de prediking van die profeet uit de mond van die onbekende man Gods door de eeuwen heen op ons af. Op ons allen, die leven in de kring van het Verbond der genade. Of wij nu ambtsdragers zijn in de kerk of in het publieke leven van ons land, of wij man of vrouw zijn, allen, die de zalving van de Heilige hebben, staan onder de dreiging: wie Mij versmaden zullen gering geacht worden! En dat betekent, dat over ons kan komen het oordeel der verharding, zodat wij ons niet meer kunnen bekeren. Zo nauw luistert het in de kerk!

En wij moeten ons er niet over verbazen, dat men doof is voor een prediking, die ten enenmale mist de profetische ernst en de heilige geladenheid tegen verbondsverlating. Als er geen profetie is, wordt een volk ontbloot, zegt de spreukendichter. Ontstaat er verwildering. Wij zien het vandaag gebeuren!

Daarom moet men ophouden in de kerken “de nazireeër wij te drinken te geven” en de profeten te verbieden te profeteren en te doen of wij eigenlijk geen prediking meer nodig hebben. Oververzadigd als wij zijn. Ook in onze kringen begint de ellende, dat men gaat tornen aan de gewone kerkdiensten. Om maar niet te spreken van een verachten van de middagdiensten. Daarachter zit het gebrek aan ernstig nemen van het Woord van God. Dat Woord, dat zegt, dat de dood van Hofni en Pinehas teken zal zijn van de profetie: wie Mij versmaden, zullen gering geacht worden!

Jawel, maar daarnaast blijft staan: wie Mij eren, zal Ik eren!

Hanna en Samuël zijn de bewijzen van de genade en trouw van de HEERE onze God, Die werkte aan de reformatie van Zijn kerkvolk en zo de weg openhield naar de komende Christus.

Vraag: eert u Hem of versmaadt u Hem?

Hij is en blijft dezelfde!

Amen.

30/08/1970